

JUHLIVA AMSTERDAM TARJOAA AARTEITTAAN

Parissa päivässä ehtii tutustua AMSTERDAMIN ANTIKKIKORTTELIIN, kiertää museot ja nauttia illallista delftiläisten kaakeleiden loisteessa. Kanavakeskusta juhlii nyt 400-vuotissyntymäpäiviään.

KAISA VIITANEN KUVAT SUSANNA KEKKONEN

Yllä: Antiikkikatujen kauppiat ovat erikoistuneet omiin aloihinsa: posliiniin, koruihin, huonekaluihin ja vanhaan taiteeseen. **Alla:** Erikoisia maljakoita löytyy Aronsonin posliiniliikkeestä. Nämä maljakot on suunniteltu 1600-luvun uudelle muotikasville tulppaanille.

Sopisiko teidän olohuoneeseenne silkille kirjailtu hollantilainen perhevaakuna vuodelta 1693? Van Nie Antiquairsin liike myy vanhojen huonekalujen ja posliinin lisäksi taidearteita, joista useimmilla on tarina tallessa.

Tänä vuonna Amsterdamin kauduilla on erityistä kuhinaa, koska linnamainen Rijksmuseum avautui huhtikuussa yli kymmenen vuotta kestäneen remontin jälkeen. Amsterdam viettää muutenkin juhluvuotta. 1600-luvulla Amsterdam oli koko maailman mahtavin, siirtomaakaupalla rikastunut satamakaupunki. Purjealukset toivat toiselta puolelta maailmaa mausteita, kankaita ja kiinalaisia posliinesineitä.

Sittemmin siirtomaat itsenäistyivät, varastot muuttuivat eleganteiksi asunnoiksi ja ainutlaatuinen kanavakeskusta pääsi Unescon suojelukohteeksi. Täällä vuonna se juhlii 400-vuotissyntymäpäivää.

Antiikkikatu yllättää

Alex, Laura ja Anna Lysemosen loma on vasta alkanut, mutta Laura-äiti on jo saanut repun täyteen tavaraa.

TANSKALAISEN Laura Lysemosen silmät ahnehtivat näyteikkunoiden antimia. Vierellä tytär Anna ja aviomies Alex pudistelevat päätään.

Perheen Amsterdamin loma on vasta alkanut, mutta Laura Lysemosen repussa on jo huolellisesti pakattu lasivalaisin, juomalaseja sekä vanha käsinmaalattu kaakeli. Ja jalkapohjissa poltelee päästä näkemään lisää.

– En todellakaan osannut odottaa tällaisia valikoimia, Lysemose sanoo ja pyöryttää kättään Nieuwe Spiegelstraatin liikkeen suuntaan.

Laura Lysemose ei ole ainoa, jonka silmät leviävät innosta Amsterdamin antiikkikorttelissa, sillä näin tiiviisti vanhaa tavaraa ei myydä edes Roomassa. Vaino painuneet talot ja niiden yli 70 liikettä ovat monelle ulkomaiselle antiikin keräilijälle säännöllinen pyhiinvaelluskohde.

Iltaisin, kun valot kanavien laidoilla syttyvät, juhlapukeiset amsterdamilaiset kiitävät pyörillään konserttitalo Concertgebouw'n sinfoniaorkesterin konserttiin. Sekä konserttitalo että sen orkesteri viettävät 125-vuotisjuhlaansa. Kaupungin eläintarha Artis täyttää 175 vuotta. Antiikkikauppiat ovat varautuneet tuljoihin täyttämällä varastonsa aarteillaan. Heidän keskittymänsä Nieuwe Spiegelstraatilla puolestaan täyttää 100 vuotta.

VALOISAN LIIKKEEN OVI aukea vain summertia soittamalla, mutta kun on päästy sisälle, istuvaan pukuun sonnustautunut kauppias **Robert Aronson** haluaa heti tarjota espressot. Tässä myymälässä on tapana tehdä suuria päätöksiä, eivätkä ne synny hohsumalla. Sohvalta on mukava katsella vitriineihin aseteltuja lautasia, vaaseja, patsaita, satoja vuosia sitten käsin maalattuja kuvia valkoisella posliinilla. Näistä Hollanti tunnetaan.

Viidennen polven posliinikauppias Aronson on paras mies kertomaan hollantilaisen posliinin tarinan. Aluksi siirtomaakaupoilla rikastuneet amsterdamilaiset välittivät kiinalaisposliinia, mutta sen tulo lakkasi, kun maljakoita valmistanut tehdas vuonna 1649 paloi. Hollantilaiset alkoivat perustaa omia tehtaitaan, ensin Haarleemiin ja sitten Delftiin. Posliinin suosio kasvoi, ja ostajia saapui ympäri Eurooppaa.

– Alussa me hollantilaiset jäljittelimme kiinalaisia koristekuvia. Kun kiinalaiset saivat tuotantonsa taas vauhtiin, meidän piti keksiä jotain omaa, Robert Aronson kertoo. Hän esittelee tyypillisiä 1800-luvun hollantilaiskuvia, luontoa, eläimiä ja arjen rutineita: tyttö nostaa kaivosta vettä, miehet palaavat pelloilta, naiset hääraivelevat keittiössä.

Aronsonin suvulla on ollut antiikkiliike tällä kadulla jo sata vuotta. Erikoistuminen laatu-posliiniin on tuonut Aronsonille kansainvälistä huomiota – ja uusia asiakkaita Aasiasta.

ENSIMMÄINEN HOLLANTILAINEN antiikki-ostos voi olla myös pieni ja edullinen, kuten yksinkertainen seinäkaakeli. **Femke Muller** järjestee Kramer Kunst & Antiekissa, antiikin sekatavaliikkeessä, juuri saapunutta laattaerää. Laastista varovasti liottamalla puhdistetut kaakelit on aseteltu houkuttavasti puulaatikoihin, joissa niitä voi selaila kuin vinylilevyjä. Kauneimmat on pakko nostella pöydälle: enkelikuvioisista saisi oman sarjansa.

VIEREINEN SIVU Yllä vasemmalla: Femke Muller suosittelee aloittamaan hollantilaisten antiikkiesineiden keräilyä delftiläiskaakelista. Kramer Kunst & Antiek -liikkeeseen tulee lähes viikoittain uusia eriä vanhoista taloista pelastettuja kaakelita. **Yllä oikealla:** Sinivalkoinen posliini on Hollannin kansallissymboli. Aronsonin liikkeessä saa halutessaan vaikka opastuksen posliinin historiaan – sekä erinomaista espressoa. **Alla vasemmalla:** Kokeakseen taide-elämyksiä ei tarvitse mennä museoon. Parhaan kahvilan palkinnonkin voittanut Koffie Salon sijaitsee ainutlaatuisessa art deco -rakennuksessa, Ensimmäisellä Huygensstraatilla numerossa 82. **Alla oikealla:** Kramer Kunst & Antiek alkaa olla antiikkikadun viimeisiä antiikin sekataravaliikkeitä.

EDULLISIMMILLAAN VANHAT DELFTILÄISLAATAT MAKSAVAT VAIN MUUTAMAN EURON.

Alkuperäiset delftiläislaatat valmistettiin samoissa tehtaissa kuin kuuluisat koristevasait. Kaakelit päätyivät kamiinujen ympärille estämään tulipaloja, mutta 1970-luvun remonttibuumiin aikaan moni huolimaton kodinlaintaja nakutti kaakeliseinät surutta pirstaleiksi.

– Nyt ihmiset ovat onneksi jo ymmärtävät kaakelien arvon, Muller sanoo.

Edullisimmillaan vanhat laatat maksavat vain viitosen. Kramerin liikkeen arvokkain kaakeli on kaksiosainen, kömpelösti delfiniä kuvaava rumilus, joka maksaa 25 000 euroa. Se saa jäädä ikkunaan odottamaan sitä oikeaa ostajaa.

POSLIINIA, ANTIKKIKORUJA ja taidetta myyvien liikkeiden joukossa **Michel Thiem** kulma-puti erottuu heti. Ikkunassa on puisia keihäitä ja monenlaisia rituaaliesineitä, joiden tarkoitus ei ensivilkaisulla edes selviä. Myös kuvioitu kauppias poikkeaa alueen pukuherroista. Nuorempana Thiem matkusteli pitkin Borneota, Uutta-Seelantia ja Havaijia oppimassa perinteisiä tatuointimenetelmiä.

Tatuointien kuvakielessä on paljon samaa kuin saman alueen taiteessa, tekstiileissä ja muussa esineistössä. Kerran Borneon reissullaan Thiem osti kokoelman esineitä ja myi ne Amsterdamissa antiikkidiilereille parissa päivässä. Nyt Thiemellä on kaupungin kuuluisin indonesialaista, oseanialaista ja afrikkalaista taidetta myyvä liike Tribal Art.

Lasivetriiniin puun oksille aseteltu täytettyjen pikkulintujen kokoelma kerää jatkuvasti asiakkaiden ihailua. Edullisimmillaan kaupasta saisi eteläafrikkalaisen vulkaanisesta luonnonlasista tehdyn keihäänkärjen 15 eurolla.

– Tiedän, että monen mielestä näissä esineissä on salattuja voimia. Itse en niihin usko, mutta kunnioitan niitä kyllä.

Olipa kyseessä 1600-luvun kukkakuvioidu posliinivaasi tai oseanialaisen heimon seinätekstiili, molempiin pätevät samat antiikkikaupan säännöt: mitä tarkemmin esineen vaiheet ovat jäljitettävissä, sitä korkeampi on arvostus ja kovempi hinta.

MITEN TÄSSÄ VAIHEESSA kierrosta olisi rakauden malja? Eikä vain malja, vaan myös käsin koristeltu jalallinen lasi! Lamérisin perheen lasiliikkeessä **Anna Laméris** avaa vitriinin ja kertoo >

Yllä: Michel Thiemen kiinnostus on siirtynyt tatuointitaiteesta aasialaiseen esineistöön. **VIEREINEN SIVU Yllä vasemmalla:** Indonesiassa Itä-Sumballa naisten perinneasuun kuuluu rituaalikampa. Tribal Art -liikkeen Hai Kara Jangga -niminen esine on kaiverrettu kilpikonnankuoresta. **Yllä oikealla:** Vanhat korut ovat nousussa, huonekalujen suosio laskussa. **Alla vasemmalla:** Hotel Americain on Amsterdamin tunnetuimpia art deco -pyhättöjä. Sunnuntaisin brunssilla soi elävä jazz. **Alla keskellä:** Kanavakehä pääsi hiljattain Unescon maailmanperintölistalle, ja alueen talojen julkisivuista pidetään nyt erityisen hyvää huolta. **Alla oikealla:** Etsipä entisajan lääkärien instrumentteja tai lakitoimistoon sopivaa rekvisiittaa, antiikkikortteleista löytyy.

Yllä: Vanhat teollisuuslamput on kerätty toimintansa lopettaneista tehtaista. Volt360-liike myy ne kotikäyttöön kunnostettuina.

Oikealla: Lamérisin lasiliikkeessä pääsee tutkimusmatkalle hollantilaisen kauppiaseliitin perinteisiin. Juhlalasiain valikoima on täällä laajin.

KELLARIKAUPPA MYY VANHOJEN TEHTAIDEN TYÖVALAISIMIA.

samalla, että Amsterdamin kultakaudella 1600- ja 1700-luvulla vauraissa perheissä oli tapana käyttää erityistilaisuuksissa juhlalasia. Yksi lasi kiersi koko joukon, ja jokainen hörppäsi viiniä pienen kulauksen.

– Mitä rikkaampi talo, sitä enemmän erityislaseja oli: opiskelijan lasi, ystäväyhteyden lasi, hyvien kauppojen lasi, Anna Laméris sanoo ja esittelee jokaisesta esimerkin. Ohuen ohuisiin laseihin käsin kaiverretut kuviot ovat uskomattoman tarkkoja.

– Saksassa oli sama perinne, mutta heidän lasissaan oli enemmän uskonnollisia kuvia. Me hollantilaiset olemme aina olleet käytännöllisiä näissäkin asioissa, Laméris selittää.

Omakseen lasin saisi maksamalla lasista riippuen 3 000 tai 20 000 euroa.

KATSELTAVAA JA OSTETTAVAA löytyy myös muualta kuin antiikkikortteleista. Prinsengracht-kanavan varrella on esimerkiksi pieni kellarikauppa Volt360, joka myy käytettyjä 1900-luvun alkupuolen teollisuusvalaisimia. Kun vähän siristää silmiään, voi melkein nähdä entisajan haalarimiehet työssään.

– Me keräämme valaisimia ympäri maailmaa, vaihdamme johdot, muttemme kiillota yhtään, kertoo kauppias **Hilde de Lange**.

Hän on myynyt valaisimia Suomeenkin. Rahti maksaa 42 euroa ja kestää viikon verran.

Lauantiaamuna Noordermarktin luomutorilla soi haitari. Ruokakojujen vierestä alkaa kiehtova vanhan tavaran myyntialue.

Saisiko olla vanhoja malilaisia helmikoruja, hollantilainen antiikkipeili tai sittenkin patinoitunut pakistanilainen hedelmävati?

Vakavamman antiikin ostajan hyvä paikka on taitteen ja antiikin myyntitapahtuma Pan. Se on avoinna marras-joulukuun vaihteessa Amsterdamin messukeskuksessa Raissa.

Ensin on silti istahdettava torikahvilaan ja tilattava neuvoa antava omeanapiirakka kermavaahdolla. Tai virittäydettävä kaupungin lukemattomissa ravintoloissa, joista yhdessä voi ihaila delftiläisiä laattoja, toisessa art decon sisustustaidetta. ■

Osoitteita

NIUWE SPIEGELSTRAAT on helppo löytää: se johtaa kanavakortteleiden halki suoraan Rijksmuseumille.

➤ www.spiegelkwartier.nl

➤ **Robert Aronsonin** posliiniparatiisi **Aronson Antiquairs**. Nieuwe Spiegelstraat 39, www.aronson.com

➤ **Kramer Kunst & Antiekista** saat hyvät kaakelit ja neuvot niiden käyttöön.

Prinsengracht 807, www.antique-tileshop.nl

➤ **Michel Thiemen** kulmaliike **Tribal Art**.

Spiegelgracht 20, www.michelthieme.com

➤ **Lamérisin** lasiliikkeessä on upea fligraanilasinäyttely. Nieuwe Spiegelstraat 55, www.frideslameris.nl

➤ **Volt360** myy vanhoja tehdashallien valaisimia. Prinsengracht 397, www.360volt.nl

➤ **Pan Amsterdam -tapahtuma** 24.11.–1.12. RAI-Parkhal, Europaplein, www.pan.nl

Nieuwe Spiegelstraatin liikkeissä on tarjolla niin antiikkia, arkeologisia esineitä kuin kuvataidetta.